

राजविराज दैनिक

वर्ष ३४ अंक ५९ २०८१ साल असोज ९ गते बुधवार (25 Sep. 2024 Wednesday) मूल्य रु. ५/-

Log in : rajvirajdainik.com.np

यस अंक भित्र : २ पृष्ठमा : विशिष्टीकृत क्यान्सर उपचार... ३ पृष्ठमा : वढ्दो महिला हिंसा, हत्या र ... ३ पृष्ठमा श्रीलङ्काको नयाँ वामपन्थी...

अत्याधिक गर्मीका कारण विद्यालय बन्द तापक्रम घटेपछि ब्रतालु महिला उत्साहित जसपा नेपालद्वारा १७ विभाग गठन

दैनिक समाचारदाता राजविराज, ८ असोज ।

अत्याधिक गर्मी बढेका कारण सप्तरीको कंचनरूप नगरपालिकाले मंगलवार देखी २ दिनका लागि विद्यालय बन्द गरेको छ ।

एकसाता यता तापक्रम बढेर ४० डिग्री पार गरेपछि विद्यार्थीको स्वास्थ्यमा पार्ने प्रभावलाई ध्यानमा राखी नगरक्षेत्रका सबै विद्यालय दुई दिनका लागि बन्द गरिएको नगरपालिकाले जनाएको छ ।

“गर्मी अत्याधिक बढेकाले खासगरी स-साना बालबालिकालाई

निकै समस्या छ, नगर प्रमुख ललन प्रसाद गुप्ताले भने-विद्यालयका प्रधानाध्यापक, शिक्षक र अभिभावकको राय अनुसार दुई दिनका लागि विद्यालय बन्द गर्ने निर्णय गरेका हौं ।”

उनले गर्मीलाई ध्यानमा राखी असोज ८ र ९ गते विद्यालय बन्द तथा असोज १० देखी १६ सम्म दिउसोको सट्टा विहान पठनपाठन गर्ने /गराउने निर्णय भएको जानकारी समेत दिए ।

गर्मीलाई ध्यानमा राखी विद्यालय बन्द गरेकै दिन मंगलवार

विहान हल्का वर्षा हुदा त्यस क्षेत्रमा केही राहत महसुस गरिएको स्थानीयले जानकारी दिएका छन् ।

कंचनरूप नगरपालिका क्षेत्रमा समान्य वर्षा भएपनि सदरमुकाम राजविराजमा भने वर्षा भएन । यद्धपी हल्ला बादल लागेपछी तापक्रममा केही गिरावट आउदा जितिया पर्वमा सहभागी ब्रतालु महिलाहरूले पनि केही राहत महसुस गरेका छन् ।

प्रचण्ड गर्मी र घामका कारण विगत एक सातादेखी जनजीवन कष्टकर बनेको छ ।

दैनिक समाचारदाता

राजविराज, ८ असोज ।

जनता समाजवादी पार्टी नेपालले १७ वटा विभाग गठन गरेको छ । असोज २, ३ र ४ गते पार्टी केन्द्रीय कार्यकारिणी समिति बैठकले विभागलाई पूर्णता दिएको हो ।

आर्थिक विभाग प्रमुख बलराम महतो तोकिएका छन् । विद्यार्थी तथा खेलकुद विभाग प्रमुख विदेश्वरप्रसाद यादव तोकिएका छन् । प्रचार प्रसार

तथा प्रकाशन विभाग प्रमुख पूर्णबहादुर बस्नेत तोकिएका छन् । उनी यसअघि पनि सोही विभागमा थिए ।

यस्तै सूचना, सञ्चार, विज्ञान तथा प्रविधि विभाग प्रमुख जितेन्द्रकुमार यादव बनेका छन् । अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध विभाग प्रमुख अर्जुन थापा बनेका छन् ।

संगठन विभाग, सामाजिक सेवा तथा गैर-सरकारी संस्था विभाग, पार्टी

स्कूल तथा प्रशिक्षण विभाग, कृषि तथा भूमि व्यवस्था विभाग, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन विभाग, कानून विभाग, शिक्षा विभाग, स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या विभाग, बौद्धिक पेशाकर्मि तथा ट्रेड युनियन विभाग, महिला विभाग, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति विभागमा भने सदस्य मात्रै तोकिएका छन् । प्रमुखहरू तोकिन बाँकी छ ।

जनमतले पाँच केन्द्रिय नेतासहित ९ जनालाई सोध्यो स्पष्टिकरण

दैनिक समाचारदाता

राजविराज, ८ असोज ।

जनमत पार्टीले पाँच केन्द्रीय नेतासहित ९ सदस्यलाई सातदिने स्पष्टीकरण सोधेको छ ।

गत असोज ५ गते जिल्ला समन्वय समिति, जलेश्वर, महोत्तरीको हलमा भएको प्रशिक्षण तथा शुभकामना आदान प्रदान कार्यक्रम विथोल्न खोजेको भन्दै उनीहरूलाई स्पष्टीकरण सोधिएको जनमतले बताएको छ ।

केन्द्रीय सदस्य दिपेन्द्र मधेसी, कोमल यादव, इन्द्रप्रसाद सिंह, सुरेश ठाकुरलाई स्पष्टीकरण सोधिएको छ ।

त्यस्तै जलेश्वर नगरपालिका समितिका सचिव सञ्जित यादव, सन्तोषकुमार मण्डल, रामजीवन साह र सिंहेश्वर मण्डललाई पनि स्पष्टीकरण सोधिएको छ ।

‘हो हल्ला गरी कार्यक्रम विथोल्नु गरेको, गुटबन्दी तथा भाँडभैलो गरेको साथै पार्टीको अहित हुने कार्यमा संलग्न भएको देखिएको हुँदा जनमत पार्टीको विधानको धारा ३९ (क) को

उपधारा १, २, ३, ४, ५, ६, १०, ११ आकर्षित हुने हुँदा तपाईंहरूलाई सधारण सदस्य समेत नरहने गरी किन कारवाही नहुनुपर्ने हो ७ दिनभित्र लिखित स्पष्टीकरण दिनुहुन अनुरोध छ,’ जनमतले सार्वजनिक सूचना जारी गर्दै भनेको छ ।

यस्तै केन्द्रीय कार्यकारिणी सदस्य सञ्जयकुमार यादवलाई पनि सात दिने स्पष्टीकरण सोधिएको छ । उनैको इशारामा जलेश्वरको प्रशिक्षण कार्यक्रम विथोल्न खोजिएको जनमतले आरोप लगाएको छ ।

मधेसमा दाइजो प्रथा र बालबिवाह न्युनिकरण गरि हटाउनुपर्छ : मन्त्री साह

दैनिक समाचारदाता राजविराज, ८ असोज ।

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्री नवलकिशोर साह सुडीले मधेसमा भइरहेको दाइजो प्रथा र बालबिवाह सम्बन्धि विकृतिहरूलाई न्युनिकरण गरि हटाउनुपर्ने बताएका छन् ।

सेभ द चिल्ड्रेन, सबल नेपालको समन्वयमा महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय तथा राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषद्ले मंगलबार राजविराजमा आयोजना गरेको बालबिवाह, उमेर नपुगी हुने विवाह तथा जबरजस्ती हुने विवाह रोकथामका लागि बालसंरक्षण संयन्त्रहरू, स्थानीय सरकार र विभिन्न सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाहरूको भूमिकाबारे अन्तरक्रिया

कार्यक्रममा बोल्दै मन्त्री साहले यस्तो बताएका हुन् ।

उनले मधेसका जिल्लाहरूमा दहेज प्रथा र बालबिवाहको घटनाहरू भइरहेकोले त्यसलाई न्युनिकरण गर्नुपर्नेमा जोड समेत दिए । समाजमा असल नागरिकहरूलाई सजक बनाइ समाजमा भइरहेको भेदभाव र विभिन्न विकृतिहरूको अन्त्य गरि बालबिवाह बारे गाउँ/गाउँमा चेतना जगाउनुपर्ने उनको सुझाव थियो ।

“बाल विवाहले बाल मृत्युदर बढी हुन्छ र यसले कम उमेरमा बच्चा जनमाएमा पनि महिलाहरूलाई स्वास्थ्यमा समेत असर गर्नेगर्छ” मन्त्री साहले भने, “शारीरिक, मानसिक तवरले पनि समस्या हुने गरेकोले त्यसलाई

नियन्त्रण गर्नुपर्छ ।”

यस्तै मधेसमा भइरहेको दाइजो प्रथाका कारण अधिकांस परिवार पीडित भइरहेको भन्दै दाइजोमुक्त समाज निर्माण गर्ने तर्फ सबै मिली लाग्नु पर्ने जिकिर गरे । उनले बालबिवाहले महिलाहरूको मृत्युदर बढने देखिएकाले नेपालको कानून अनुसार उमेर पुगेपछि मात्र विवाह गर्नुपर्नेमा जोड दिदै छोरीहरूलाई छोरा सरह शिक्षा दिक्षा दिन अभिभावकहरूलाई आग्रह

समेत गरे ।

राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषदका उपाध्यक्ष वम बहादुर बाँनियाको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा जिल्ला समन्वय समितिका सभापति शिवनारायण साह, जिल्लाका स्थानिय तहका जनप्रतिनिधि, विभिन्न कार्यालयका कर्मचारी, नागरिक समाज, बुद्धिजिवि, विभिन्न बालक्लवका बालबालिका तथा पत्रकारहरूको उपस्थित रहेको थियो ।

पोखरीमा डुबेर बालकको मृत्यु

दैनिक समाचारदाता

राजविराज, ८ असोज ।

सप्तरीको डाक्नेश्वरी नगरपालिकामा मंगलबार पोखरीमा डुबेर एक बालकको मृत्यु भएको छ ।

वडा नं. ५ स्थित तरहीको पोखरीमा डुबेर जिल्लाकै खड्क नगरपालिका ४ पंसेरा बस्ने ६ वर्षीय जेन्स कुमार चौधरीको मृत्यु भएको हो ।

मृतकका बुवा सुरेन्द्र कुमार चौधरी र उनका पत्नी

छोरा समेत जितिया पर्व मनाउन माईती तरही आएको बेला पोखरीमा डुबेर बालको मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीले जनाएको छ ।

मृतको शवलाई पोष्ट मार्टमका लागि गजेन्द्रनारायण सिंह अस्पताल राजविराज ल्याईएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका प्रवक्ता ढुण्डिराज नेउपानेले जानकारी दिए ।

डेंगी नियन्त्रणका उपाय

- लामखुट्टेको वृद्धि विकास रोकन लामखुट्टेले फुल पार्न सक्ने ठाउँ पत्ता लगाई नष्ट गर्ने तथा गमला, टायर वा कुनैपनि खुला भाँडामा पानी जम्न नदिने ।
- लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्ने उपायहरू अपनाउने ।
- डेंगीका लक्षण देखिए तत्काल स्वास्थ्यकर्मीसँग सल्लाह गरी उपचार गराउने ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय

संविधानद्वारा प्रदत्त अधिकारको प्रयोग गरौं

नेपालको संविधानले अहिले स्थानीय तहलाई विधायकी, कार्यकारी र न्यायिक अधिकार दिएको छ। स्थानीय तहहरूले संविधानद्वारा प्रदत्त ती अधिकारहरूको प्रयोग गरी जनताको जनचाहना अनुरूप आफै गर्न सक्छन्। तर स्थानीय तहहरूले आफूलाई प्राप्त अधिकारहरूको पूर्ण प्रयोग गर्न नसकेका कारण विकासका ढोकाहरू अपेक्षाकृत रूपमा खुल्लुन सकेका छैनन्। नेपाल अहिले संघीय गणतन्त्रात्मक मुलुक भएको छ। यससँगै सिंहदरबारका अधिकारहरू प्रदेश र स्थानीय तहमा विभाजित भएका छन्।

तर, अहिले पनि अधिकतर स्थानीय तहहरू पुरानै शैलीमा काम गरिरहेका छन्। उनीहरू अहिले पनि पुराना मानसिकता भन्दा माथि उठ्न सकेका छैनन्। विधायकी, कार्यकारी र न्यायिक गरी तीन वटै अधिकारहरू स्थानीय तहले प्राप्त गरेपनि यसका बारेमा अधिकांश जनप्रतिनिधिहरू अन्यौलमै रहेको पाइएको छ।

संविधानद्वारा प्रदत्त तीन वटै अधिकारको प्रयोग गरी जनप्रतिनिधिहरूले समन्वयात्मक विकासका लागि आफ्ना पहल र प्रयासहरूलाई अझ सशक्त ढंगले अधि बढाउनुको विकल्प छैन। भौतिक विकासलाई मात्र प्राथमिकतामा राखेर अझै जनप्रतिनिधिहरूले अरु कामलाई त्यति ध्यान नदिइहेको अवस्था विद्यमान छ। तसर्थ जनप्रतिनिधिहरूले आफ्ना अधिकार र त्यसको दायरा बुझेर काम गर्न सकेको खण्डमा स्थानीय तहले विकासमा फड्को मार्ने निश्चित छ।

डा. ललन प्रसाद राणियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah

MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore) NMC Reg. No. : 13288

हाड जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयन्ती यादव

Dr. Jayanti Yadav

M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)

हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज NMC Reg No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसूती रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताञ्जली स्वास्थ्य क्लिनिक, राजविराज Mo. No : 9842830252, 9804605569

विशिष्टीकृत क्यान्सर उपचार सेवा सञ्चालन

शरद् शर्मा

काठमाडौं, ८ असोज (रासस)।

सानो भवन साधुरो कोठामा खचाखच विरामीलाई उपचार गराइरहेको दृश्य भक्तपुरको दूधपाटीस्थित भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालमा देख्न सकिन्छ। साँधुरो साना-साना कोठामा विरामीलाई विशिष्टकृत सेवा प्रवाह गरिरहेको क्यान्सर अस्पतालको भने आफ्नो जग्गा छैन। आफ्नो जग्गा नभएकोले अत्याधुनिक भवनको अभावमा अस्पतालले विरामीलाई क्यान्सरको गुणस्तरीय सेवा पैदान गर्दै आइरहेको छ। अस्पतालका निमित्त कार्यकारी निर्देशक डा उज्वल चालिसेले भक्तपुर अस्पताल र भक्तपुर नगरपालिकाले उपलब्ध गराएको जग्गामा भवन बनाएर सेवा सञ्चालन गरिरहेको बताउनुहुन्छ। “भक्तपुर अस्पताल र भक्तपुर नगरपालिकाको जग्गामा हामीले भवन बनाएर सञ्चालन गरिरहेका छौं” उहाँले भन्नुभयो, “सरकारसँग जग्गा माग गरिरहेको छौं। तर पाएका छैनौं।”

उहाँले विरामीलाई सस्तो र विशिष्टकृत सेवा दिइरहेको हुनाले सानोसानो साधुरो कोठामा भए पनि उपचार कक्ष बनाएर सेवा दिने गरेको बताउनुहुन्छ। “अस्पतालमा विरामीको चाप अत्यधिक रहेको छ। आएका विरामीको उपचार त गर्नु नै पन्थो। शौचालयसमेत फोडेर पनि उपचार कक्ष बनाएका छौं, उहाँले भन्नुभयो, “हामी सारै नै साँधुरो ठाउँमा अस्पताल सञ्चालन गरेका छौं। सरकारले जग्गा उपलब्ध गराउन सक्ने हो भने अस्पताललाई अझ विशिष्टकृत बनाउन सकिन्छ।” उहाँले सरकारले आफूलाई जग्गा उपलब्ध गराएर सेवा विस्तार गरेर क्यान्सर रोगका जस्तोसुकै विरामीको पनि उपचार स्वदेशमा गराउन सकिने बताउनुभयो। नेपाल अर्बुद रोग निवारण संस्थाले दुई शय्याबाट सुरु भएको अस्पताल अहिले सरकारी स्वामित्वमा एक सय ३० शय्यामा सञ्चालनमा रहेको छ। संस्थाबाट अस्पताल २०७७ सालमा सरकारले विकास समिति गठन आदेश गरेर सरकारको नाममा ल्याएको हो।

क्यान्सरका सरकारका तीन वटा अस्पतालमध्ये काठमाडौं उपत्यकामा रहेको भक्तपुर अस्पतालमा क्यान्सरका विरामीको चाप धेरै नै हुने गरेको छ। चितवनको भरतपुरस्थित विपी कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल र बाँकेको खजुरास्थित सुशील कोइराला प्रखर क्यान्सर अस्पताल पनि सरकारी अस्पताल रहेका छन्। तर तीमध्ये काठमाडौं उपत्यकामा रहेको भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालमा विरामीको पहिलो रोजाइ बनेको छ। काठमाडौं आइसकेपछि उपचारका अन्य विकल्प पनि हुने भएकोले

विरामी चितवन र बाँकेको सट्टा भक्तपुर नै आउने गरेका छन्। विरामीको उपचारलाई ध्यानमा दिएर अस्पतालले हालै मात्र नयाँ अत्याधुनिक सिटी स्क्यान मेसिन, रेडियोथेरापी मेसिन, मोडुलेटर शल्यक्रिया कक्ष थपेको छ। नयाँ २५६ स्लाइस क्षमताको अत्याधुनिक सिटी स्क्यान मेसिनले क्यान्सर कहाँ देखिएको छ भनेर सानासाना ठाउँ पनि पत्ता लगाउने गर्दछ।

अस्पतालका निमित्त कार्यकारी निर्देशक डा चालिसेले नयाँ सिटी स्क्यान मेसिन सञ्चालनमा आएसँगै विरामीलाई सिटी स्क्यान गर्न अयन्त्र जानु नपरेको बताउनुहुन्छ। अस्पतालसँग पहिले १६ स्लाइसको सिटी स्क्यान मेसिन रहेको थियो। “पहिलो एउटा सानो सिटी स्क्यान विरामीलाई प्रयाप्त सेवा दिन सकेका थिएनौं” उहाँले भन्नुभयो, “अहिले नयाँ सिटी स्क्यान आइसकेपछि विरामीलाई दैनिक ३० देखि ३५ जनाको सिटी स्क्यान गर्नसक्ने भएका छौं।”

टिकट लिँदा नै चिकित्सक भेट्ने समय निश्चित

अस्पतालले विरामीको समयलाई मध्यनजर गर्दै बहिरङ्ग सेवामा चिकित्सकको जाँच गराउनेका लागि निश्चित समय निर्धारण गरिएको छ। टिकटमा नै कति बजे चिकित्सकलाई भेट्ने भनेर समय तोकिएको हुन्छ। “अहिले पनि बहिरङ्ग सेवा लिन आएका विरामी टिकटमा नै आधा घण्टाभित्र चिकित्सकलाई देखाउन पाउँछन्” उहाँले भन्नुभयो। अब निश्चित समय तोकेर विरामीलाई बढीमा १० मिनेट मात्र कुनै गरी समय व्यवस्थापन गरिएको अस्पतालले जनाएको छ। अस्पतालले अनलाइन टिकट र परीक्षणको भुक्तानी क्यूआरमार्फत तिनै व्यवस्था गरेको छ।

रेडियोथेरापी र शल्यक्रियाका लागि पालो कुनूपढेन

अस्पतालले नयाँ रेडियोथेरापी उपकरण जडान गरेसँगै विरामी क्यान्सरको उपचार गर्नका लागि पालो कुनूपढेन समस्या पनि हटेको छ। अस्पतालका कार्यकारी निर्देशक डा चालिसेले रेडियोथेरापीका लागि क्यान्सरका विरामीले लामो समयसम्म पालो पर्खनु नपने बताउनुहुन्छ। “पहिले एउटा रेडियोथेरापी मेसिनले विरामीले दुई महिनासम्म पालो कुनु पर्दथ्यो” उहाँले भन्नुभयो, “तर अहिले नयाँ रेडियोथेरापी मेसिन आएपछि दैनिक विरामीको रेडियोथेरापी गर्न सक्ने भएका छौं।” रेडियोथेरापीले क्यान्सरका कणलाई मार्ने गर्दछ।

यस्तै अस्पतालले अत्याधुनिक शल्यक्रिया कक्ष सञ्चालनमा ल्याएको छ। अस्पतालका निर्देशक डा चालिसेले थप दुई वटा मोडुलेटर शल्यक्रिया कक्ष निर्माण गरिएको

बताउनुभयो। “शल्यक्रिया कक्ष नहुँदा विरामीको समयमा नै क्यान्सरको शल्यक्रिया गरेर उपचार गर्न सकिएको थिएन” उहाँले भन्नुभयो, “अब पाँच वटा मोडुलेटर शल्यक्रिया कक्ष भएपछि विरामीले शल्यक्रियाका लागि पालो कुनूपढेन।” उहाँका अनुसार पहिले एक डेढ महिना शल्यक्रियाका लागि पालो कुनूपढे अवस्था रहेको थियो। उहाँले अब ढिलामा एक हप्ताभित्र विरामीको शल्यक्रिया गरिन्छ।

शल्यक्रिया गर्दा नै क्यान्सर पत्ता लगाउने विधि

अस्पतालमा शल्यक्रिया गर्दा नै क्यान्सरको आशङ्का गरिएमा तुरुन्तै परीक्षण गर्ने विधिसमेत रहेको छ। कार्यकारी निर्देशक डा चालिसेले शल्यक्रिया गर्दा क्यान्सरको आशङ्का गरिएको ठाउँको क्यान्सर परीक्षण गर्नका लागि फ्रोजोन सेक्सन उपकरणबाट गरिने बताउनुभयो। “सिटी स्क्यानले सबै क्यान्सर पत्ता लगाउन सक्दैन। सिटी स्क्यानमा देखिएको मासु क्यान्सर हो कि होइन भन्ने कुरा थाहा हुँदैन”, उहाँले भन्नुभयो, “शल्यक्रिया गर्दागर्दै क्यान्सर कहाँसम्म फैलिएको छ भन्ने कुराको जानकारी फ्रोजोन सेक्सनले दिन्छ। फ्रोजोन सेक्सनले परीक्षण परीक्षणबाट क्यान्सर कहाँसम्म फैलिएको भन्ने थाहा हुन्छ र सोही अनुसार क्यान्सरको उपचार गरिन्छ।” यो प्रविधि भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालमा मात्र रहेको छ।

निजी अस्पतालभन्दा भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालमा करिब चार गुणा सस्तो विरामीको उपचार हुने गरेको अस्पतालका कार्यकारी निर्देशक डा चालिसेका अनुसार स्तन क्यान्सरको उपचार बाहिर निजी अस्पतालमा गर्दा करिब पाँच लाख लाग्ने गरेकामा भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालमा गर्दा एक लाख रुपियाँसम्म लाग्ने गर्दछ। यस्तै रेडियोथेरापी बाहिर निजी अस्पताल गराउँदा पाँच लाख रुपियाँसम्म लाग्ने गरेकामा अस्पतालमा भने एकदेखि एक लाख ५० हजारमा गरिन्छ। अस्पतालका लागि एमआरआई, रगत क्यान्सर रोगको उपचारका लागि बोन म्यारो प्रत्यारोपण जस्ता सेवा थप्न सके विरामीलाई अझ उपचार दिन सकिने उहाँको भनाइ रहेको छ।

कर्मचारीको वृत्ति विकास बढ्ने

सरकारले हालै अस्पताल विकास समिति विकास समिति गठन आदेश २०७७ मा गरेको संशोधन गरेपछि त्यहाँ रहेका कर्मचारीको वृत्ति विकास बढ्ने भएको छ। नेपाल अर्बुद रोग निवारण संस्थाबाट सरकारले आफै सञ्चालन गरेको अस्पतालका तीन सय बढी कर्मचारी संशोधन अभावमा नियमावली बन्न नसक्दा वृत्ति विकासबाट वञ्चित हुँदै आएका

थिए। सरकारले अस्पतालको स्वामित्व ग्रहण गर्नुअघि स्थायी कर्मचारीलाई २०७७ को गठन आदेशले करारमा राख्ने व्यवस्था गरेको थियो। पहिले स्थायी रहेर पनि करारमा परिणत भएका कर्मचारी अब स्थायी हुनेछन्। साथै, अब नयाँ नियमावलीअनुसार नयाँ करार कर्मचारीलाई लोक सेवामार्फत स्थायी हुने वाटोसमेत खुलेको छ।

अस्पतालमा दैनिक पाँच सय जना उपचारमा आउने गर्दछन्। गत आर्थिक वर्षमा १५ हजार पाँच सय चार जनाको उपचार गरिएको थियो। तीमध्ये दुई हजार ५०५ जनाको शल्यक्रिया गरेर क्यान्सरको उपचार र एक हजार ४० जनाको रेडियोथेरापी विधिबाट क्यान्सरको उपचार गरिएको थियो। कार्यकारी निर्देशक डा चालिसेले जग्गा, विशेषज्ञ चिकित्सक र शय्याको अभावले कारणले अस्पतालको क्षमता बढाउन नसकिएको बताउनुभयो। सरकारले अस्पताललाई जग्गा उपलब्ध गराएर तीन सय शय्याको सञ्चालन गर्ने तयारी रहेको छ।

समयमा नै उपचार गरेको निको हुन्छ

क्यान्सर रोग विशेषज्ञसमेत रहनुभएका डा चालिसेले समयमा नै क्यान्सर पहिचान गर्नसके निको हुने बताउनुहुन्छ। उहाँका अनुसार क्यान्सरका चार चरण (स्टेज) मध्ये शून्यदेखि तीन स्टेजसम्मको क्यान्सर केही हदसम्म निको पार्न सकिने बताउनुभयो। अस्पतालमा आएका धेरै विरामी निको भएर घर फर्किएको अस्पतालको दावी रहेको छ। पहिलो चरणमा विरामीले क्यान्सर भएको थाहा पाएमा ९० प्रतिशत निको हुने, दोस्रो चरणमा ७० प्रतिशत र तेस्रो चरणमा प्रवेश गरेको क्यान्सरको उपचार गर्दा ५० प्रतिशत निको हुने सम्भावना रहने भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालका क्यान्सर रोग विशेषज्ञ डा चालिसेले जानकारी दिनुभयो। उहाँ जति छिटो रोग पत्ता लगाउन सक्थो त्यति नै चाँडो उपचार गरेर निको हुने बताउनुहुन्छ।

नेपालमा बर्सेनी २५ हजार क्यान्सरका नयाँ विरामीको पहिचान हुने भन्दै करिब १५ हजारको यस रोगबाट मृत्यु हुने गरेको सरकारी तथ्याङ्क छ। सबैभन्दा बढी फोक्सो र दोस्रोमा महिलाको पाठेघरको मुखमा हुने क्यान्सर रहेको छ। त्यसपछि क्रमशः स्तन क्यान्सर, पेटको क्यान्सर, ठूलो आन्द्राको क्यान्सर र रगतको क्यान्सर हुने गर्दछ। नेपालमा फोक्सोको क्यान्सरबाट सबैभन्दा धेरैले ज्यान गुमाउने गरेका छन्। अत्यधिक धूमपान तथा मद्यपान र सूतीजन्य पदार्थको सेवन, खानपिन, जीवनशैली, आराम, विकीरणको प्रभाव, जीवाणुको तथा, वंशाणुका कारण पनि धेरै क्यान्सरका रोगी बनेका छन्।

त्रिविको जुनसुकै परिक्षामा एआई प्रयोगमा निषेध कोशी प्रदेश सरकारले जनतासँग प्रदेश सरकार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने

काठमाडौं, ८ असोज (रासस) । त्रिभुवन विश्वविद्यालय (त्रिवि)ले विश्वविद्यालयद्वारा सञ्चालित जुनसुकै तहको परीक्षामा 'आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स' (एआई)को प्रयोग गरेको पाइएमा परीक्षा रद्द हुने जनाएको छ । त्रिवि परीक्षा सुधार समितिका अध्यक्ष एवं शिक्षाध्यक्ष प्राडा खड्क केसीको अध्यक्षतामा सोमबार भएको बैठककाले सो निर्णय गरेको हो । त्रिविका शिक्षाध्यक्ष केसी प्रविधिको भर पर्दा विद्यार्थीमा पठन संस्कृति कमजोर हुने तथा चोर्ने प्रवृत्ति देखिएकाले परीक्षामा त्यस्ता प्रविधिको प्रयोगमा निरुत्साहित गर्ने उद्देश्यका साथ विद्यार्थीलाई

सूचित गरिएको बताउनुहुन्छ । एआईका कारण विद्यार्थीको मौलिकता र सिर्जनाशीलता कमजोर हुँदै गएको तथा पढ्ने संस्कृतिलाई निरुत्साहित गरेको त्रिविको बुझाइ छ । "विद्यार्थीमा पढ्ने संस्कृति कमजोर भयो, परीक्षामा पढ्ने नभई चोर्ने प्रवृत्ति बढेको, पठनपाठन गर्ने विषयलाई प्रोत्साहित तथा प्रविधिको दुरुपयोगलाई दुरुत्साहित गर्ने उद्देश्यले विद्यार्थीलाई सचेत गराउने ढङ्गबाट सूचना जारी गरिएको हो", उहाँले भन्नुभयो । त्रिविका परीक्षा मोबाइल, स्मार्टवाच लगायत विद्युतीय सामग्रीको प्रयोगमा पूर्णतः रोक

लगाइएको भए पनि कतिपय परीक्षा केन्द्रमा परीक्षार्थीले प्रविधिको प्रयोग गरी चोरी गर्ने गरेको सूचना पाइएकाले विद्यार्थीलाई सचेत गराइएको शिक्षाध्यक्ष केसीले राससलाई बताउनुभयो । यसैबीच, विश्वविद्यालयले मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र, शिक्षा, व्यवस्थापन, कानून सङ्काय र विज्ञान तथा प्रविधि अध्ययन संस्थान अन्तर्गतका विद्यार्थीका हकमा वार्षिक प्रणाली अन्तर्गत २०५८ देखि र सेमेस्टर प्रणाली अन्तर्गत २०६९ देखिका समयसीमा पार गरेका परीक्षार्थीलाई एक पटकका लागि मौका परीक्षाको अवसर दिइएको जनाएको छ ।

मोरङ, ८ असोज (रासस) । कोशी प्रदेश सरकारको मंगलबार बसेको मन्त्रपरिषद्को बैठकले 'जनतासँग कोशी प्रदेश सरकार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यक्रम, २०८१' स्वीकृत गर्ने निर्णय गरेको छ । प्रदेशका मुख्यमन्त्री हिक्कामु कार्कीको अध्यक्षतामा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालय विराटनगरमा बसेको बैठकले आर्थिक मामिला तथा योजनामन्त्री रामबहादुर मगरको संयोजकत्वमा राजनैतिक तथा प्रशासनिक समिति, आन्तरिक मामिला तथा कानूनमन्त्री लिला बल्लभ अधिकारीको संयोजकत्वमा कानून, न्याय तथा प्रदेश मामिला समिति र भौतिक पूर्वाधार विकासमन्त्री भूपेन्द्र राईको संयोजकत्वमा आर्थिक, सामाजिक

तथा पूर्वाधार समिति मन्त्रपरिषद्स्तरीय समिति गठन गरिएको प्रदेश सरकारका प्रवक्ता एवं आन्तरिक मामिला तथा कानूनमन्त्री अधिकारीले जानकारी दिनुभयो । प्रदेश सिँचाइ नियमावली, २०८१ लाई कानून, न्याय तथा प्रदेश मामिला समितिमा पेस गर्ने निर्णय गरिएको छ । कोशी प्रदेश नवीकरणीय ऊर्जा नीति, २०८१ स्वीकृत गर्ने, एसियाली विकास बैङ्कको ऋण सहयोगमा 'साउदी फन्ड फर डेभलपमेन्ट'को सहलगानीबाट कार्यान्वयन हुने अत्याधुनिक सिँचाइ परियोजनाका लागि वार्ता र सहमति गर्न स्वीकृति दिने, जलवायु अनुकूलित वृहत् खानेपानी आयोजनामा कार्यरत ३३ कर्मचारीको आर्थिक वर्ष

२०८१/८२ को अस्थायी दरबन्दी स्वीकृत गर्ने निर्णय गरिएको छ । नेपाल स्वास्थ्य सेवा, एघारौँ तहका निर्देशक डा वीरेन्द्रकमार मण्डललाई प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रबाट जिल्ला अस्पताल उदयपुरमा कामकाज, प्रदेश स्वास्थ्य सेवा, दशौँ तहका वरिष्ठ जनस्वास्थ्य प्रशासक डा ज्ञानबहादुर बस्नेतलाई प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालय, धनकुटाबाट प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रमा सरुवा, प्रदेश स्वास्थ्य सेवा दशौँ तहका वरिष्ठ जनस्वास्थ्य प्रशासक डा सुरेश मेहतालाई प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रबाट प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालय धनकुटा सरुवा गर्ने निर्णय गरिएको सरकारका प्रवक्ता मन्त्री अधिकारीले जानकारी दिनुभयो ।

गर्मीका कारण महोत्तरीका विद्यालय धमाधम बन्द

महोत्तरी, ८ असोज (रासस) । विगत एक सातादेखि अचानक गर्मी बढेपछि जिल्लाका अधिकांश विद्यालय तथा क्याम्पस बन्द गरिएका छन् । बिहानैदेखि चर्को घाम र तातो हावा चल्न थालेपछि जिल्लाका चार स्थानीय तहहरूले मंगलबारदेखि चार दिनका लागि विद्यालय बन्द गरेका छन् । अन्य स्थानीय तहले पनि बन्द गर्ने तयारी गरेका छन् । ४० देखि ४४ डिग्रीसम्म तापक्रम पुगेपछि सदरमुकाम जलेश्वर नगरपालिकाले नगरक्षेत्रका सबै २९

वटा सामुदायिक एवं धार्मिक विद्यालयहरू मंगलबारदेखि लागू हुनेगरी चार दिनका लागि विदा दिएको नगर प्रमुख सुरेश साह सोनारले बताउनुभयो । मनरासिस्वा नगरपालिकाले पनि आउँदो शनिवारसम्मका लागि सबै २३ वटा सामुदायिक, धार्मिक तथा मदर्सामा विदा दिएको नगरप्रमुख मोहन पाण्डेले जानकारी दिनुभयो । महोत्तरी गाउँपालिकाले मंगलबारदेखि सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा शनिवारसम्मका लागि विदा दिएको छ ।

बर्दिबास नगरपालिकाले गर्मीलाई दृष्टिगत गरी मंगलबारदेखि चार दिनका लागि नगरभित्रका विद्यालयहरूमा पठनपाठन बन्द गरेको नगर प्रमुख प्रल्हादकुमार क्षेत्रीले बताउनुभयो । जलेश्वरस्थित रामनन्दन विश्वेश्वर महेन्द्र क्याम्पसमा पनि विदा दिइएको क्याम्पस प्रमुख अजयकुमार भाले बताउनुभयो । गर्मीका कारण सदरमुकाम जलेश्वरस्थित प्रादेशिक अस्पतालमा ज्वरो, रुघाखोकी, भाडापखाला र टाइफाइडजस्ता विरामीहरूको चाप बढेको छ ।

२०५८ सालदेखिका परीक्षार्थीका लागि मौका परीक्षा

दैनिक समाचारदाता राजविराज, ८ असोज । त्रिभुवन विश्वविद्यालय २०५८ सालदेखिका परीक्षार्थीका लागि मौका परीक्षा सञ्चालन गर्ने भएको छ । शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री विद्या भट्टराईको आग्रह पछि त्रिभुवन विश्वविद्यालयले मंगलबार गोरखापत्र दैनिकमा एक

सूचना प्रकाशित गरेर सो जानकारी गराएको हो । त्रिभुवन विश्वविद्यालय परीक्षा सुधार समितिका अध्यक्ष एवम् शिक्षाध्यक्ष प्राध्यापक डाक्टर खड्क केसीको अध्यक्षतामा समितिको २०८१ असोज सात गते बसेको बैठकले मौका परीक्षाको व्यवस्था गर्ने निर्णय गरेको प्रकाशित सूचनामा उल्लेख छ ।

प्रकाशित सूचनामा मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र, व्यवस्थापन, शिक्षा, कानून, विज्ञान तथा प्रविधि अध्ययन संस्थानका वि. स. २०५८ साल देखीका वार्षिक प्रणाली अन्तर्गत र २०६९ साल देखिका सेमेस्टर प्रणालीका विद्यार्थीको लागि एकपटक मौका परीक्षा सञ्चालन गर्ने भएको उल्लेख छ ।

भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय सप्तरी, भूमिसुधार शाखा रा.वि.बाट जारी भएको जि.स. साविक गा.वि.स. न.पा. १, वडा नं. १, हाल गा.पा. १, न.पा. १, वडा नं. ६ बस्ने श्री राजविराज को छोरा/पत्नी प्रतिवादी श्री राजविराज उपरान्त जिल्ला साविक गा.वि.स. १, न.पा. १, वडा नं. १, हाल गा.पा. १, न.पा. १, वडा नं. ४ बस्ने श्री राजविराज ले तपाईंको नाउँमा मिति २०८१/०९/०६ मा राजविराज गरी पाउँ मुद्दामा यस अद्वयमा राजविराज दिइएकोले तपाईंको नाउँमा यो म्याद जारी गरिएको छ । यो म्याद पाएको वा घरदेखि टाँस भएको मितिले बाटो बाहेक १५ (पन्द्र) दिन भित्र यस अद्वयमा हाजिर हुन आफ्नै आउनु वा कानून बमोजिम वारिस वा कानून न्यावसायी पठाउनु होला । ऐन बमोजिम पुर्ण हुनेछ । आफ्नो लिखित प्रमाण साथ राखिला गर्न नसकिने ऐन बमोजिम हुनेछ । यसमा आफू पनि आउनु भएन वारिस वा न्यावसायी पनि पठाउनु भएन भने कानून बमोजिम निर्णय हुनेछ । पाठ तपाईंको उजुर लाग्ने छैन । फिरोद पत्र नक्कल यसै साथ छ ।

इति सम्बत २०८१ साल १ गते १६ रोज शुभम् ।

लागूऔषध सेवनले मानिसको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य बिग्रन्छ, धन सम्पतिको वर्वाद गर्दछ, यसको प्रयोगबाट आफू, परिवार, समाज र राष्ट्रलाई नै अपुरणिय क्षति पुग्ने हुँदा यस्ता पदार्थ देखि टाढा रहौं ।

रुपनी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सप्तरी

लागूऔषध सेवनले मानिसको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य बिग्रन्छ, धन सम्पतिको वर्वाद गर्दछ, यसको प्रयोगबाट आफू, परिवार, समाज र राष्ट्रलाई नै अपुरणिय क्षति पुग्ने हुँदा यस्ता पदार्थ देखि टाढा रहौं ।

विष्णुपुर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सप्तरी

लागूऔषध सेवनले मानिसको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य बिग्रन्छ, धन सम्पतिको वर्वाद गर्दछ, यसको प्रयोगबाट आफू, परिवार, समाज र राष्ट्रलाई नै अपुरणिय क्षति पुग्ने हुँदा यस्ता पदार्थ देखि टाढा रहौं ।

छिन्नमस्ता गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सप्तरी